

Уманський національний університет садівництва
Факультет лісового і садово-паркового господарства
Кафедра садово-паркового господарства

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ» Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми: обов'язковий	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	5
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача	Заморський Олександр Олександрович Посада: доцент кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: кандидат с.-г. наук E-mail: super_cake@ukr.net https://orcid.org/0000-0001-7108-6962 Зв'язок з викладачем: +380967547676
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних — 44 години (лекції – 20, практичні заняття – 24), самостійна робота 76
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Основи містобудування» базується на знаннях таких дисциплін: «Ландшафтна архітектура», «Ґрунтознавство», «Екологія».
Мета вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи містобудування» націлена на формування у студентів аналітичної та практичної професійної свідомості, виховання критичного архітектурно-містобудівного мислення, вироблення власного уявлення про творчий метод в містобудуванні.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання - очний із використанням навчальної платформи для дистанційного навчання MOODLE. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форма навчання та ін.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП	ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

	ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо). СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства. СК.12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.
Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПН	ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію. ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства. ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника. ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві. ПРН 13. Результативно працювати у колективі. ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших. ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці. ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями інших галузей знань, робити фаховий внесок у колективну роботу в рамках комплексних проектів формування об'єктів садово-паркового господарства, що охоплюють різні галузі знань. ПРН 18. Уміти оцінювати ризики варіювання цілей залежно від зовнішніх обставин, уміння, які демонструють майстерність та інновації, необхідні для вирішення складних і непередбачуваних проблем у науковій та професійній діяльності у галузі садово-паркового господарства та під час навчання.
Структура курсу	Модуль 1 Організація процесу створення об'єктів озеленення. ЗМ 1.Тема 1. Організація проектних робіт в садово-парковому будівництві. Вступ. Мета і основні завдання курсу. Уявлення та підходи до пізнання міста. Передумови формування систем розселення. Концепції розвитку системи розселення. Система розселення у масштабі країни. Рівні системи розселення. Адміністративно-територіальна реформа України. Види розселення. Класифікація населених пунктів.

Групи населення міста. Агломерація, конурбація, мегаполіс, екуменополіс. Система містобудівного планування в Україні. Основні етапи та послідовність містобудівного проектування.

Тема 2. Організація будівництва об'єктів озеленення. Вибір території для населеного пункту. Схема планувальних обмежень. Архітектурні екосистеми. Шляхи урбанізації. Території та функціональне зонування міста. Функції міста та процеси в місті. Території міста. Взаємне розташування зон. Функціональні зони міста. Схема функціонального зонування міста. Планувальна організація території міста.

ЗМ 2. Тема 1. Транспорт у планувальній організації міста

Проблеми транспорту у містах. Смуги швидкісного транспорту. Класифікація видів транспорту. Транспортна система міста. Основні елементи транспортної системи.

Зовнішній транспорт. Сполучення міста з автомагістраллю. Зовнішній вузол міста.

Міський масовий пасажирський транспорт. Вулично-дорожня мережа. Планувальні параметри вулиць і доріг. Класифікація вулиць і доріг. Транспортна схема міста. Завдання міських вулиць і площ. Поперечні профілі. Транспортні пересадкові вузли. Організація руху транспорту у місті. Сучасна транспортна ситуація. Типи перехресть. Площі міста.

Тема 2. Система громадських центрів у місті.

Громадські центри. Рівні обслуговування. Принципові схеми системи громадських центрів міста. Модель планувальної структури громадських центрів. Загальноміський центр. Функції загальноміського центру. Складові територіальної структури загальноміського центру (функціональні зони). Забудова загальноміського центру та вимоги до планувального вирішення. Види житлової забудови загальноміського центру.

Спеціалізовані громадські центри. Пішохідні громадські простори у центрах міст

ЗМ 3. Тема 1. Композиція міста.

Містобудівна композиція. Просторова організація міського середовища. Компоненти містобудівної композиції: природні та антропогенні. Природна зумовленість композиції міста. Міський ландшафт. Домінантні елементи. Аналіз геометрії ландшафту.

Функціональна зумовленість композиції міста. Принципи і засоби композиції у містобудуванні. Масштабність та співрозмірність. Архітектурний простір. Силует міста.

Класифікація архітектурних просторів. Роль малої архітектурної форми в архітектурному просторі. Композиційні акценти. Закономірності формування простору. Закономірності сприйняття архітектурного простору.

Тема 2. Сельбищна територія

Структура сельбищної території. Житловий квартал. Мікрорайон. Житловий район. Сельбищний район. Схеми функціонального зонування структурних елементів сельбищної території. Система громадського обслуговування. Ступені системи громадського обслуговування сельбищної території. Нові соціально-економічні умови.

Підприємства торгівлі, громадського харчування і побуту. Навчально-виховні установи. Установи культури, мистецтва та

	<p>сакральні споруди. Установи охорони здоров'я. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі установи. Транспортна і пішохідна мережа міста. Схема вуличної мережі житлового району.</p> <p>ЗМ 4. Тема 1. Ландшафтно-рекреаційні території.</p> <p>Структурні елементи території комплексної зеленої зони міста. Ландшафтно-рекреаційна територія. Позаміські ландшафтні території. Функціональна структура міських ландшафтно-рекреаційних територій. Озеленені території загального призначення, обмеженого користування та спеціального призначення. Різновиди парків. Парковий ансамбль. Композиційні прийоми в ландшафтному мистецтві. Інноваційні парки світу. Зони відпочинку. Природоохоронні території.</p> <p>Тема 2. Принципи ландшафтного проектування міських територій</p> <p>Формування територій міських зелених насаджень загального користування. Класифікація та різновиди парків. Поліфункціональні та спеціалізовані парки. Особливості їх проектування. Інженерна підготовка і обладнання парків. Паркові споруди і малі архітектурні форми. Міські сади і сквери. Особливості їх проектування. Бульвари і набережні. Особливості їх влаштування. Формування територій міських зелених насаджень обмеженого користування. Насадження житлових районів і кварталів. Облаштування територій культурно-побутових, адміністративних і громадських установ засобами ландшафтно-архітектури. Озеленення загальноосвітніх шкіл та дитячих дошкільних установ. Ландшафтний благоустрій ВНЗ, територій лікарень та поліклінік, санаторіїв, будинків відпочинку, спортивних комплексів. Озеленення промислових територій. Формування територій міських зелених насаджень спеціального призначення. Вуличні насадження, захисні смуги, дендрологічні сади. Озеленення кладовищ.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Форма навчання очна (денна).</p> <p>Методи навчання: лекція, бесіда, інформаційно-ілюстративний та проблемний методи. Курс навчання включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прослуховування лекційного матеріалу з елементами бесіди на проблемні теми; - перегляд мультимедійних презентацій; - виконання завдань на практичних заняттях під керівництвом викладача; - самостійне вивчення навчального матеріалу з використанням навчальної та спеціальної літератури; - самостійне напрацювання варіантів, розробка ескізів завдання

<p>Політика курсу</p>	<p>Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. Виконання завдань, передбачених програмою, — з дотриманням строків здачі. Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача. Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи студента. Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (70 %), підсумковий контроль (30 %).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Безлюбченко О.С. Планування міст і транспорт: навчальний посібник/Харьк. Нац. Академія міського госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2006. – 137 с. 2. Білик М.С. Теорія і практика формування містобудівних систем/Укр. Академія архіт.; Академія буд-ва України. – Вид. 2-е, відред. і доп. – Тернопіль, 2005 – 319 с. 3. Білоконь Ю.М. Регіональне планування (Сутність і значення): навчальний посібник. - К.: Укрархбудінформ, 2001. – 107 с. 4. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем : моногр. / М.М. Габрель [Ін-т регіональних досліджень НАН України]. – К.: Видавничий дім А.С.С, 2004. – 400 с.; іл. 5. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: навч. посібник. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2003. – 408 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Биваліна М.В. Інженерний благоустрій міських територій. Містобудівні методи оцінки якості міського середовища: навч. Посібник для студ./М.В.Биваліна; Київ. Нац. ун-т буд-ва і архіт.-Київ: КНУБА, 2014. – 214 с. 2. Буряк А.П., Ломбардини Н. Соціо-культурна основа розвитку міста. Social and cultural bases of city development: учебное пособие для студ. высш. учебн. зав. – Харьков: Оперативная полиграфия, 2015. – 58 с. 3. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. -К.: Мін. регіон. розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.- 177 с. 4. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: підручник для студ. вищих навчальних закладів. – Львів: Світ, 2005. – 455 с. 5. Мартишова Л. С. Основи містобудування : конспект лекцій для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Л. С. Мартишова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 80 с. 6. Підгрушний Г.П., Макміллан С. Ресурси розвитку міст. Resources of city development: навч. Посібник для студ. вищ. Навч. Закл. – Харків: Оперативна поліграфія, 2015. – 60 с. 7. Планування міст і транспорт : навч. посібник / О. С. Безлюбченко, С. М. Гордієнко, О. В. Завальний; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М.

- Бекетова, 2021. – 271 с.
8. Плешкановська А.М. Функціонально-планувальна оптимізація використання міських територій. – К.: Ін-т Урбаністики, 2005. – 191 с.
9. Савицкая О., Делей Ж.М. Принципы развития устойчивости города. Principles for the development of sustainable cities: учебное пособие для студ. Высш. Учебн. зав. – Харьков: Оперативная полиграфия, 2015. – 58 с.
10. Удовиченко А.С., Монкюс Х. Инновационные стратегии развития города. Advanced strategies of city development: учебное пособие для студ. высш. учеб. зав. – Харьков: Оперативная полиграфия, 2015. – 58 с.
11. Цигичко С. П. Екологія в архітектурі і містобудуванні : навч. посібник / С. П. Цигичко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х : ХНАМГ, 2012. – 146 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Концепция Генплана - 2030 - Днепровский городской сайт. URL. <https://gorod.dp.ua/archi/?pageid=874>
2. Планування розвитку територіальних громад. URL. <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/1plangrweb.pdf>
3. Велігоцька Ю.С. Конспект лекцій з курсу «Методи оптимізації архітектурно- містобудівельних рішень» (для студентів 6 курсу спеціальностей 7.06010202 і 8.06010202 «Містобудування»/ Ю.С.Велігоцька; Харків. Нац. Ун-т міськ. Господарства ім.О.М.Бекетова.- Харків: ХНУМГ,2015.-58 с. URL. <https://core.ac.uk/download/pdf/33756939.pdf>